

Udskriftsdato: 19. december 2025

CIR1H nr 103 af 20/12/2011 (Gældende)

Cirkulære om uddannelsen til værkfører

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin.,
Direktoratet for Kriminalforsorgen, j. nr. 11-123-0002

Cirkulære om uddannelsen til værkfører

Kapitel 1

Uddannelsens formål

§ 1. Eleven skal gennem forudgående håndværksfaglig uddannelse, skoleundervisning, praktikuddannelse og egen aktive tilegnelse opnå den viden, de færdigheder samt de kompetencer, der kræves som værkfører i Kriminalforsorgen, jf. kapitel 2.

Kapitel 2

Værkførens funktion og kompetencer

§ 2. Værkføren skal udføre håndværksfagligt arbejde i Kriminalforsorgens produktionsværksteder m.v. for indsatte (produktion) samt i forbindelse med den løbende drift og vedligeholdelse af Kriminalforsorgens bygninger og anlæg (økonomidrft).

Stk. 2. Værkføren skal endvidere fungere som arbejdsleder og vejleder for de indsatte, der er beskæftiget i såvel produktion som økonomidrft.

§ 3. Værkføren skal i forbindelse med udførelsen af de under § 2 nævnte håndværksfaglige opgaver medvirke til udførelsen af følgende kriminalforsorgsfaglige opgaver:

- Kontrol og sikkerhedsmæssige opgaver, herunder anvendelse af lovlige magt- og sikringsmidler.
- Støtte og motivation af indsatte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

Stk. 2. I forbindelse med eller som forudsætning for udførelsen af de i §§ 2 og 3 nævnte opgaver skal værkføeren informere, vejlede og rådgive de indsatte samt medvirke til at skabe, opretholde og udvikle konstruktive relationer til de indsatte. Endvidere skal værkføeren observere og analysere de(n) enkelte indsattes situation, tilstand og adfærd og på grundlag heraf vurdere, om der bør reageres herpå, og i givet fald ud fra hvilke regler og kriterier. Værkføren skal meddele eventuelle observationer og problemstillinger videre til kolleger og overordnede på en professionel korrekt måde.

§ 4. Værkføren skal forstå de etiske retningslinier, der gælder for arbejdsområdet, og skal have evne og vilje til at arbejde i overensstemmelse hermed.

Stk. 2. Værkføren skal følge med i udviklingen inden for arbejdsområdet, herunder ajourføre og videreudvikle egne håndværksfaglige såvel som kriminalforsorgsfaglige og personlige færdigheder og kompetencer samt reflektere over eget og kollegers arbejde, herunder give og modtage konstruktiv kritik.

Stk. 3. Værkføren skal forstå sin egen faggruppes kompetencer, arbejdsområder og beføjelser og på grundlag heraf kunne indgå i et konstruktivt samarbejde med andre faggrupper.

Kapitel 3

Uddannelsens varighed og struktur

§ 5. Den samlede uddannelse varer to år. Skoleundervisning og praktikuddannelse er organiseret efter følgende model:

- 1) Første år: Skolemodul 1 (10 uger), praktikmodul 1 (38 uger) og virksomhedsforlagt undervisning (4 uger).
- 2) Andet år: Praktikmodul 2 (48 uger), lokalt aftalt uddannelse (2 uger) og afsluttende prøve (2 uger). I uddannelsens andet år er placeret to ugers lokalt aftalt uddannelse, der f.eks. kan være praktik på et andet tjenestested eller et fagligt kursus. Aktiviteten aftales med beskæftigelseslederen.

Stk. 2. I ansættelsesmyndighedens vurdering af egnethed for uddannelsen indgår både de kvalifikationer og kompetencer, som er erhvervet gennem formelle uddannelses- og undervisningsforløb og de realkompetencer, der er erhvervet på anden vis.

§ 6. Værkmesteren er under uddannelsen ansat i en lønnet tjenestemandsstilling som værkfører på prøve. Ansættelse sker blandt ansøgere, der opfylder de af Direktoratet for Kriminalforsorgen fastsatte ansættelseskriterier, der fremgår af uddannelsesordningen.

Kapitel 4

Uddannelsens tilrettelæggelse

§ 7. I tilrettelæggelse af uddannelsen og undervisningen skal de håndværksfaglige såvel som de kriminalforsorgsfaglige og personlige kompetencer udgøre en helhed og tilsammen lede frem til de afsluttende kompetencer.

Stk. 2. Der skal i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af såvel skoleundervisningen som praktikuddannelsen ske en sammentænkning af de faglige og de personlige kompetencer, og der skal tages udstrakt hensyn til værkimestrenes individuelle måder at tilegne sig faglige og personlige kompetencer på.

Stk. 3. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter udarbejder sammen med værkføreren ved begyndelsen af uddannelsesforløbet en personlig uddannelsesbog, som indgår i tilrettelæggelsen af den enkelte værkførers uddannelsesforløb.

Sammenhæng mellem skoleundervisning og praktikuddannelse

§ 8. Uddannelsens vekselvirkning mellem skoleundervisning og praktikuddannelse skal tilrettelægges og gennemføres således, at uddannelsen for den enkelte værkfører udgør en helhed, der stimulerer værkførers lyst til og interesse for uddannelsen og den kommende erhvervsfunktion. Vekselvirkningen mellem skoleundervisning og praktikuddannelse skal endvidere styrke værkførers aktive tilegnelse af viden, færdigheder og holdninger.

Stk. 2. For at styrke helheden og sammenhængen i værkførers uddannelsesforløb formulerer værkføreren i forbindelse med hvert skole- og praktikforløb sammen med henholdsvis Kriminalforsorgens Uddannelsescenter og praktikstedet værkførers personlige og faglige læringsmål for den efterfølgende periode.

Skoleundervisningen

§ 9. Skoleundervisningen består af kriminalforsorgsrelevante faglige elementer. Undervisningen tilrettelægges i samspil med den praktiske uddannelse.

Stk. 2. Skoleundervisningen organiseres overvejende i temaer, der understøtter hinanden. Den tematiske undervisning tager udgangspunkt i praktiske situationer og problemstillinger fra værkførers kommende arbejdsområde. Undervisningen organiseres, så den styrker værkimestrenes forståelse af tværfaglige sammenhænge og helheder samt bidrager til udviklingen af personlige kompetencer.

Stk. 3. I tilrettelæggelse af undervisningens fag og temaer integreres informationsteknologien, dels som redskab for den enkelte værkførers læring, dels som kundskabsområde.

Praktikuddannelsen

§ 10. Praktikuddannelsen skal give værkførerne mulighed for at tilegne sig faglig kompetence i et fagligt funderet praksisfællesskab gennem udførelse af og refleksion over daglige arbejdsopgaver inden for området.

Stk. 2. Det tjenestested, der har ansat værkføreren, planlægger og gennemfører praktikuddannelsen i overensstemmelse med uddannelsesordningen og i samarbejde med Kriminalforsorgens Uddannelsescenter ud fra pædagogiske overvejelser og lokale muligheder.

Stk. 3. Direktoratet for Kriminalforsorgen godkender efter indstilling fra Kriminalforsorgens Uddannelsescenter hvilke tjenestesteder, der kan forestå praktikuddannelse af værkførere. Tjenestestederne kan indgå i samarbejde om afvikling af praktikperioden, således at praktikken afvikles på flere tjenestesteder.

§ 11. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter og praktikstedet har hver for sig ansvaret for gennemførelsen af henholdsvis skoleundervisningen og praktikuddannelsen.

Stk. 2. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter og praktikstedet samarbejder med henblik på at skabe gode læringsbetingelser og på at opfylde målene for praktikuddannelsen. Uddannelsescenteret sørger for, at samarbejdet etableres og vedligeholdes.

Kapitel 5

Uddannelsens indhold

§ 12. Værkmesteruddannelsen omfatter primært uddannelse i de kriminalforsorgsfaglige kompetencer m.v., jf. § 3. De håndværksfaglige kompetencer, herunder arbejdslederkompetence, jf. § 2, stk. 2, forudsættes erhvervet forudgående via relevant håndværksfaglig erhvervsuddannelse og erhvervs erfaring, jf. § 21, stk. 2, pkt.1.

§ 13. Det faglige indhold på Værkmesteruddannelsen er overordnet placeret inden for følgende hovedfagsområder:

- 1) det kriminalforsorgsfaglige område, svarende til 10 ECTS-points.
- 2) det juridiske fagsområde, svarende til 5 ECTS-points.
- 3) det humanistiske fagsområde, svarende til 5 ECTS-points.

Kapitel 6

Uddannelsesbog

§ 14. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter forsyner værkmasteren med en uddannelsesbog ved påbegyndelsen af skoleundervisningen. Uddannelsesbogen kan indeholde særlige aftaler om værkmasterens uddannelsesforløb.

Stk. 2. Uddannelsesbogen skal indeholde værkmasterens faglige og personlige læringsmål og understøtte værkmasterens læreproces. Uddannelsesbogen skal sikre, at værkmasteren har overblik over hele sit uddannelsesforløb og skal fungere som samarbejdsredskab mellem værkmasteren, uddannelsescenteret og praktikstedet.

Stk. 3. Uddannelsesbogen følger værkmasteren. Uddannelsescenteret og praktikstedet vedligeholder uddannelsesbogen.

Stk. 4. Uddannelsescenteret indsætter eksamensbeviser fra skoleuddannelsen, og beskæftigelseslederen indsætter bedømmelser fra praktikuddannelsen i uddannelsesbogen.

§ 15. Uddannelsesbogen skal indeholde oplysninger om det uddannelsesforløb, værkmasteren planlægger at gennemføre, herunder værkmasterens tilkendegivelse af sit personlige formål med uddannelsesforløbet, oplysninger om værkmasterens praktikuddannelse, værkmasterens og praktikstedernes aftaler om tilrettelæggelse af praktikforløbet og praktikvejledningen, samt evt. hvilke dele af uddannelsen værkmasteren har fået fritagelse for på baggrund af tidligere opnåede kvalifikationer og kompetencer, herunder realkompetencer.

Stk. 2. Værkmesteren, uddannelsescenteret og praktikstederne er ansvarlige for at følge op på uddannelsesbogen og aftalerne og herunder tage initiativ til eventuel revision.

§ 16. Uddannelsesbogen, herunder de beviser og anden dokumentation, som indgår i uddannelsesbogen, må ikke indeholde personfølsomme oplysninger.

Kapitel 7

Uddannelsens prøver

§ 17. De kompetencer, der er erhvervet i uddannelsens skoledel, dokumenteres ved intern prøve, der afholdes efter skolemodulet.

Stk. 2. De kompetencer, der er erhvervet i uddannelsens praktikdel, dokumenteres ved interne evalueringer og prøver, der afholdes inden for hvert læringsområde i praktikuddannelsen.

§ 18. Værkmesterens erhvervelse af uddannelsens samlede kompetence dokumenteres ved en afsluttende prøve med ekstern censur.

§ 19. Ved bedømmelse af prøver anvendes 7-trin-skalaen.

§ 20. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter udsteder bevis for gennemført uddannelse.

Kapitel 8

Uddannelsesordningen

§ 21. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter fastsætter i en uddannelsesordning regler for tilrettelæggelsen af skoleundervisningen og praktikuddannelsen og sammenhængen herimellem.

Stk. 2. Uddannelsesordningen skal indeholde:

- 1) Optagelseskrav til uddannelsen.
- 2) En uddybende operationel beskrivelse af uddannelsens mål, jf. §§ 1-4.
- 3) Principper for tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelserne, herunder sammen-tænkning af de personlige og faglige kompetencer.
- 4) Principper for hvordan der i uddannelsens tilrettelæggelse tages hensyn til værkimestrenes forskellige forudsætninger og individuelle måder at lære på.
- 5) Mål for undervisningen på skoledelens modul.
- 6) Retningslinier for anvendelse af værkmesterens personlige uddannelsesbog.
- 7) Principper for inddragelse af IT i undervisningen.
- 8) Mål for de enkelte praktikperioder, herunder retningslinier for sikring af progression i målene igennem praktikuddannelsens forskellige praktikperioder.
- 9) Praktikuddannelsens tilrettelæggelse, herunder uddannelsescentrets opgave med at etablere og vedli-geholde samarbejdet mellem skolerne og praktikstederne.
- 10) Oversigt over uddannelsens prøver og retningslinier for de enkelte prøver, herunder regler for prøve i forbindelse med sygdom og omprøve.
- 11) Mulighed for vejledning samt specialundervisning og anden specialpædagogisk hjælp.
- 12) Regler for fravær og orlov.
- 13) Retningslinier for fritagelse for dele af uddannelsen.
- 14) Procedure for afgivelse og behandling af klager.

Stk. 3. Uddannelsesordningen godkendes af direktøren for Kriminalforsorgen efter indstilling fra Krimi-nalforsorgens Uddannelsescenters Faglige Udvalg.

§ 22. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter skal gøre værkimestrene bekendt med uddannelsesordnin-gen.

Kapitel 9

Fritagelse for dele af uddannelsen

§ 23. I særlige tilfælde er der mulighed for fritagelse for dele af uddannelsen på grundlag af allerede opnåede kvalifikationer og kompetencer. Fritagelse meddeles af Kriminalforsorgens Uddannelsescenter inden indgåelse af eventuel ansættelsessamtale.

Stk. 2. Fritagelse for dele af skoleundervisningen gives på baggrund af dokumenteret gennemført under-visning, eller på baggrund af realkompetencer, der står mål med fag og uddannelseselementer på relevant niveau. Fritagelse for dele af praktikuddannelsen gives på baggrund af uddannelse eller beskæftigelse inden for Kriminalforsorgen eller beslægtede beskæftigelsesområder.

Stk. 3. Fritagelse meddeles af Kriminalforsorgens Uddannelsescenter inden indgåelse af eventuel ansættelsesaftale.

Kapitel 10
Ikrafttræden

§ 24. Cirkulæret træder i kraft den 1. januar 2012.

Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, den 20. december 2011

WILLIAM RENTZMANN

/ Liselotte Bering Liisberg

Det kriminalforsorgsfaglige område

Formål

Formålet med undervisningen inden for fagområdet er, at værkemestrene udvikler evne til at forstå og udføre konkrete fængselsspecifikke opgaver.

Kerneområder

Kontrol og sikkerhed

Rapportskrivning

Klientsystemet og IT

Lovlig magtanvendelse samt pacificerings- og frigørelsesgreb

Selvforsvar og praktisk konfliktarbejde

Brandbekæmpelse

Sagsbehandling.

Det juridiske fagområde

Formål

Formålet med undervisningen er, at værkemestrene udvikler evne til at forstå og varetage værkemesterfunktionen i forhold til, ud fra og under hensyntagen til gældende lovgivning.

Kerneområder

Straffeloven

Retsplejeloven

Servicebogen

Forvaltningsloven

Tjenestemandslagen

Personaleadministrative regler og politikker.

Det humanistiske fagområde

Formål

Formålet med undervisningen inden for fagområdet er, at værkemestrene udvikler en evne til at forstå og varetage værkemesterfunktionen og arbejdet med indsatte ud fra et etisk perspektiv, at værkemestrene udvikler evne til at forstå et individs og en gruppes situation, muligheder og betingelser for udvikling, samt at værkemestrene formår at arbejde professionelt og målrettet med dette.

Kerneområder

Kommunikation

Konfliktarbejde

Relations- og motivationsarbejde

Etik

Misbrug

Psykiatri

Selv mord

Radikalisering og marginalisering.